

Literatura Llatina de l'Època Republicana

Codi: 100413

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500243 Estudis Clàssics	OB	2	2
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	3	0
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Sebastià Giralt Soler

Correu electrònic: Sebastia.Giralt@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Es partirà de les competències i resultats d'aprenentatge adquirits en el primer curs del Grau d'Estudis Clàssics. Es demana interès per la literatura i la cultura de la Roma antiga i per la tradició clàssica, a més de gust per la lectura.

Llengua

Els estudiants han d'estar disposats a seguir les classes impartides en català i a utilitzar materials escrits en aquesta llengua (sense excloure'n altres), però poden utilitzar en els seus treballs o la seva participació el castellà (o una altra llengua pròxima, si es dóna el cas).

Objectius

Aquesta assignatura s'inclou en la matèria Literatura clàssica, amb caràcter de formació bàsica per a l'alumnat del Grau d'Estudis Clàssics. En ser la primera assignatura que es cursa de literatura llatina, ha d'establir les bases instrumentals i metodològiques d'aprenentatges posteriors en aquest àmbit.

Té com a **objectiu primordial** introduir l'alumnat en l'estudi de la literatura llatina, a partir de les obres i autors que es produïren durant l'època republicana per mitjà de la fonamentació teòrica i de la lectura i comentari dels principals autors que la representen.

Els **objectius formatius** que se'n deriven són:

1. Definir el concepte i límits de la literatura llatina i traçar-ne els límits cronològics i temàtics.
2. Basar l'aprenentatge en la lectura de textos dels autors objecte d'estudi i dels testimonis d'altres autors de l'època o posteriors: és a dir, estudiar la literatura a través de la metaliteratura.
3. Caracteritzar els gèneres literaris desenvolupats en l'època republicana, amb especial atenció al teatre, en el context històric-social de la República romana.
4. Aprofundir en el coneixement dels màxims representants de la literatura llatina republicana, a través de la lectura i el comentari literari.

Competències

Estudis Clàssics

- Explicar un text literari, aplicant els propis coneixements literaris, mètrics i estilístics.
- Identificar el fet literari clàssic i la seva transmissió.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis d'Anglès i de Clàssiques

- Explicar un text literari, aplicant els propis coneixements literaris, mètrics i estilístics.
- Identificar el fet literari clàssic i la seva transmissió.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els fenòmens literaris en els textos de lectura obligatòria i la seva recepció en les literatures occidentals.
2. Buscar, seleccionar i gestionar informació de forma autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
3. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
4. Defensar una interpretació d'un text literari coherent amb el conjunt de l'obra del seu autor i la tradició literària.
5. Demostrar que es coneixen els principals manuals de literatura i les seves diferents orientacions.
6. Editar materials per a la publicació (a Internet o un altre mitjà).
7. Elaborar un comentari literari d'un text grec o llatí (segons correspongui) des del punt de vista formal i de contingut, identificant motius literaris, figures d'estil, retòriques i, si escau, formes mètriques.
8. Explicar, oralment o per escrit, temes, gèneres literaris, períodes, autors i obres, i la seva pervivència.
9. Reconèixer la definició i les característiques dels diversos gèneres literaris a partir dels textos metaliteraris i identificar-ne la realització en obres concretes.
10. Utilitzar amb eficàcia i de manera autònoma les eines filològiques bàsiques.
11. Utilitzar el vocabulari tècnic específic d'interpretació i comentari dels textos antics.

Continguts

Temes:

1. Introducció: context literari i històric.
2. Orígens del teatre llatí. Les representacions teatrals.
3. La comèdia i les seves modalitats. Plaute i Terenci.
4. La tragèdia.
5. La poesia èpica.
6. La poesia didàctica: Lucreci.
7. Orígens de la sàtira.
8. Catul i els poetes neotèrics.
9. La historiografia.
10. L'oratòria i la retòrica: Ciceró.
11. La literatura epistolar i tècnica.

Guia per al comentari literari.

Lectures obligatòries:

1. *El soldat fanfarró* de Plaute,
2. *L'eunuc* de Terenci,
3. *La conjuració de Catilina* de Sal·lusti.

Metodologia

1. El temps destinats a les activitats dirigides, de caràcter presencial, es dedicarà a la fonamentació teòrica de la matèria amb el suport de textos. Es valorarà una actitud activa i participativa en les sessions de classe.
2. Pel que fa a les activitats supervisades i autònomes, l'alumnat haurà de demostrar l'assoliment de les competències adquirides a través de comentaris, presentacions, lectures i treballs proposats.
3. Totes les activitats serviran per a l'avaluació en les condicions que s'estableixin.
4. En cas que per raons justificades (conferències, assemblees d'estudiants, congressos, etc.) es perdés alguna classe, es podran proposar activitats substitutives.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exàmens	3	0,12	1, 4, 8, 9, 11
Fonamentació teòrica	42	1,68	5, 8, 9, 11
Tipus: Supervisades			
Elaboració d'articles de síntesi o preparació d'un debat	20	0,8	2, 3, 6, 10, 11
Lectura i traducció de textos	10	0,4	9, 10
Presentació d'un poema o passatge	10	0,4	2, 3, 4, 7, 8, 10, 11
Tipus: Autònomes			
Comentaris de textos literaris	20	0,8	2, 3, 4, 7, 10, 11
Estudi personal	30	1,2	1, 2, 3, 8, 9, 11
Lectures obligatòries	15	0,6	1, 10

Avaluació

Criteris d'avaluació:

1. La **no assistència** continuada sense justificar i el fet de no lliurar el 50% de les activitats pressuposen la pèrdua del dret a l'avaluació continuada. Si no és així, els l'estudiant podrà presentar-se a la recuperació.
2. Es considerarà **No evaluable** l'estudiant que no hagi presentat cap de les activitats ni realitzat cap de les proves escrites.
3. Amb la **recuperació** solament es podrà recuperar la nota dels exàmens o d'una activitat si no s'ha aprovat o no s'ha realitzat en el seu moment per un motiu que es pugui justificar amb un document oficial.
4. Només es podrà canviar la data d'una activitat d'avaluació si l'absència o la no entrega es pot justificar amb un document oficial.

5. La **revisió** d'exàmens i d'altres activitats es realitzarà al despatx del professor en una data i hora que aquest comunicarà l'alumnat.

Calendari:

Exàmens parcials:

- mitjan abril (inclou les dues primeres lectures),
- finals de maig o principis de juny (inclou la segona lectura).

Les altres activitats d'avaluació es realitzaran al llarg del curs.

La prova de recuperació serà en la data establerta per la Facultat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació a classe	10	0	0	1, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Comentaris, presentacions i altres activitats / Elaborar i publicar materials a Internet	40	0	0	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Exàmens	50	0	0	1, 4, 8, 9, 11

Bibliografia

Bibliografia general:

- Albrecht, M. von *Historia de la literatura romana. Desde Andrónico hasta Boecio*, 2 vols, Barcelona, Herder, 1997-1999.
- Albrecht, M. von, *Grandes maestros de la prosa latina: de Catón a Apuleyo*, Murcia Ediciones de la Universidad de Murcia (Editum), 2013.
- Autors diversos, *L'escena antiga*, introd. Joan Casas, trad. Esther Artigas i Roser Homar, Martorell, Adesiara editorial, 2016.
- Bieler, L., *Historia de la literatura romana*, Madrid, Gredos, 1975.
- Cavallo, G., Fedelli, P., Giardina, A. (eds.), *Lo spazio letterario di Roma antica*, 6 vols, Roma, Salerno ed., 1989-1991.
- Codoñer, C. (ed.), *El comentario de textos griegos y latinos*, Madrid, Cátedra, 1979.
- Codoñer, C. (ed.), *Géneros literarios latinos*, Salamanca, Universidad de Salamanca, 1987.
- Codoñer, C. (ed.), *Historia de la literatura latina*, Madrid, Cátedra, 1997.
- Conte, G. B., *Latin literature. A history*, Baltimore, Johns Hopkins University Press, 1999 / *Letteratura latina*, Milà, 2002.
- Frank, T., *Life and Literature in the Roman Republic*, Cambridge, Cambridge University Press, 2015.
- Fuhrmann, M., *Literatura romana*, Gredos, Barcelona, 1981.
- Harrison, S. (ed.), *A Companion to Latin Literature*, Malden (MA)-Oxford, Blackwell, 2005.
- Herzog, R. - Schmidt, P. L., *Nouvelle histoire de la littérature latine*, 3 vols., Turnhout, Brepols, 1993-2013.
- Gómez Pallarés, J., *Studiosa Roma. Los géneros literarios en la cultura romana. Notas para su explicación. De Apio Claudio a Isidoro*, Bellaterra, UAB, 2003.
- Kenney, E. J.- Clausen W.V. (eds.), *Historia de la literatura clásica II: literatura latina*, Madrid, Gredos, 1989.
- López, A. - Pociña, A., *Comedia romana*, Tres Cantos, Akal, 2007.
- Manuwald, G., *Roman Republican Theatre*, Cambridge, Cambridge University Press, 2016.
- Martín, R. - Gaillard, J. (1990), *Les genres littéraires à Rome*, París, Nathan, 1990.

- Velaza, J. (ed.), *Antologia de la literatura llatina*, Barcelona, Universitat de Barcelona, 2017.
- Sellar, W. Y., *The Roman Poets of the Republic*, Cambridge, Cambridge University Press, 2011.

Lectures:

- Plaute, *El soldat fanfarró*, trad. Esther Artigas, Martorell, ed. Adesiara, 2018.
- Plaute, *Elsoldat fanfarró*, trad. Montserrat Larena, Barcelona, ed. La Magrana - RBA, 2012.
- Plaute, *Comèdies VI*, trad. Marçal Olivar, Barcelona, Fundació Bernat Metge, 1956.
- Plauto, *Comedias II*, trad. Mercedes González-Haba, Madrid, Gredos, 1992.
- Terenci, *L'eunuc*, trad. Gemma Puigvert, Barcelona, La Magrana, 2002.
- Terenci, *Comèdies II*, trad. Pere i Joan Coromines, Barcelona, Fundació Bernat Metge, 1947.
- Terencio, *Obras*, trad. Gonzalo Fontana, Madrid, Gredos 2008.
- Terencio, *Comedias*, trad. Lisardo Rubio, Barcelona, Ediciones Alma Mater, 1958.
- Sal·lusti, *La conjuració de Catilina*, trad. Xavier Patiño, Martorell, ed. Adesiara, 2012.
- Sal·lusti, *La conjuració de Catilina*, trad. Joaquim Icart, Barcelona, Fundació Bernat Metge, 1963.
- Salustio, *Conjuración de Catilina; Guerra de Jugurta; Fragmentos de las "Historias"*, trad. Bartolomé Segura, Madrid, Gredos, 1997.
- Salustio, *Conjuración de Catilina*, trad. José Manuel Pabón, Madrid, CSIC, 1991 (1a ed. Barcelona, Alma Mater, 1954).

Altres:

- Catul, *Poemes*, trad. Antoni Seva, Barcelona, QuadernsCrema, 1999.
- Catul, *Poesies*, trad. Antoni Seva i Josep Vergés, Barcelona, Fundació Bernat Metge, 1990.
- Catulo, *Poesías*, trad. Miguel Dolç, Barcelona, CSIC (Alma Mater), 1990.
- Catulo, *Poemas (Catulo) / Elegías (Tibulo)*, trad. Arturo Soler Ruiz, Madrid, Gredos, 1993.
- Catulo, *Poesías*, ed. José Carlos Fernández, trad. Juan A. González, Madrid, Cátedra, 2006.

Aracniografia

Textos llatins online:

- Perseus Digital Library <<http://www.perseus.tufts.edu>> ,
- The Latin Library <<http://www.thelatinlibrary.com>> ,
- Bibliotheca Augustana <<http://www.hs-augsburg.de/~Harsch/augustana.html>> ,
- Bibliotheca Classica Selecta <<http://bcs.fltr.ucl.ac.be>> .

Altres:

- Cabanillas, C., (ed.), *Tópicos clásicos* <<http://www.extremaduraclasica.com/pervivencia/topicos>> ,
- Division of Classics (University of Kentucky), *A Glossary of Rhetorical Terms with Examples* <<http://www.uky.edu/AS/Classics/rhetoric.html>> ,
- Giralt, S., *Litterae. Els clàssics llatins* <*El laberint de Roma*> <*Labyrinthus* <<http://www.xtec.cat/~sgiralt>> , 2003-2018.
- Manzanero, F., *Scripta* (2001) <<http://w3.cnice.mec.es/eos/MaterialesEducativos/mem2001/scripta>> .
- Piccolo, E. (ed.), *La fonoteca di Senecio* <<http://www.senecio.it/sonora.html>> .
- Silver Muse. *Hypertext System of Reading Guides, Commentaries, Essays and Notes for Roman Imperial Poetry* (Univ. Austin, Texas) <<http://uts.cc.utexas.edu/~silver>> .
- Society for the Oral Reading of Greek and Latin Literature <<http://www.rhapsodes.fl.vt.edu>> .